

# Sven Gatz

“Onze vrijheid en zelfspot maken ons sterk”

TEKST: ELIEN HAENTJENS FOTO: GUY KOKKEN



In deze rubriek gaat Collect op zoek naar de mens achter de professional. Elke maand voelen we een kunstpersoonlijkheid aan de tand over meer intieme thema's als lievelingskost of favoriet tijdverdrijf. Deze maand gingen we op bezoek bij Sven Gatz (°1967, Sint-Agatha-Berchem), minister voor Cultuur, Jeugd, Media en Brussel.

“Heb je het motief in de bakstenen gezien?”, opent Sven Gatz ons gesprek. “Het is net hetzelfde als dat van het nieuwe Herman Teirlinck-gebouw op Tour & Taxis. Al dateert onze woning uit de art-decoperiode. Ze ligt in een van de straten rond het ellipsvormige park van de Basiliek van Koekelberg, die deel uitmaakten van een groter urbanistische ontwikkelingsplan. Rond 1900 wilde Leopold II een pantheon voor de grote Belgen bouwen, maar uiteindelijk moest dat idee plaatsmaken voor de Basiliek, het grootste art-decogebouw ter wereld.”

Al zijn hele leven woont Sven Gatz in de buurt van de Basiliek van Koekelberg. “Ik ben opgegroeid in Molenbeek en Sint-Agatha-Berchem. Toen mijn ouders rond mijn dertiende gescheiden zijn, kwam mijn moeder in de straat hierachter wonen. Zo leerde ik deze buurt van Jette kennen. Bovendien had onze scouts haar lokaal in de kelder van

---

“Dat we cultureel internationaal zo'n hoge toppen scheren, is volgens mij te danken aan de enorme vrijheid die we in ons kleine land onbewust ervaren.”

de Basiliek. Daar leerde ik mijn vrouw kennen. Later gingen ook onze drie kinderen bij de scouts”, vertelt Gatz.

“Wanneer dit pand 23 jaar geleden te koop kwam te staan, waagden we meteen onze kans. We hielden van het ruimtegevoel in de woning, en van de bomen die het huis aan beide zijden omgeven. Al heeft het wel anderhalf jaar geduurd voor de vorige eigenaars toehapten. In een zoveelste poging om hen te overhalen had ik een briefje in de bus gestopt met daarop de boodschap dat we het huis graag wilden kopen, en het bedrag dat we ervoor wilden geven. Toevallig kwam niet de makelaar, maar de toenmalige eigenaars, die intussen aan zee woonden, die week langs. Ze vonden het briefje, en kort nadien was de deal rond. Mijn leven heeft zich dus altijd in en om de Basiliek van Koekelberg afgespeeld. In die zin ben ik een kosmopolitische ‘kerktorenjongen’. Daarom zie ik er ook tegenop om op termijn, nu onze oudste zoon trouwt en de middelste het huis verlaat, te verhuizen. Bovendien zitten we hier middenin de stad, maar beschikken we met het Laarbeekbos en de parkengordel over veel groen.”

### Brusselse zelfspot

Ook op culinair vlak beschikt Jette over heel wat troeven. “Het Spiegelplein vormt het sociale en economische hart van Jette. Naast de meer gewone cafés vind je er nu een sterrenrestaurant. Oorspronkelijk was Wine in the city een wijnwinkel, waar de wijnen heel overzichtelijk per type was gerangschikt. Via het serveren van tapas groeide de zaak uit tot een gastronomisch restaurant. Hoewel ik een gepassioneerd bierliefhebber ben, heeft de sommelier me al de meest wonderlijke wijnen laten proeven”, vertelt Gatz. “Al hou ik evenzeer van de betere Brusselse brasserie, waar je in de typisch losse sfeer met veel humor wordt bediend. Ik hou van die Brusselse zwans en zelfspot. Mooie voorbeelden in Jette zijn Le Central, waar je op het terras van de klassiekers kan genieten, en Les Potes en Toque, dat een iets originelere variant van de brasseriekeuken serveert. Bovendien huist dat restaurant in een modern ingericht hoefvetje”, vertelt Gatz.

Als voormalig voorzitter van de Unie van

de Belgische Brouwers, kan het moeilijk anders dan dat de Brusselse bieren Gatz’ hart sneller doen slaan. “Als ik er twee moet kiezen, dan is dat een frisse, zurige Geuze Cantillon als vertegenwoordiger van de oude garde en het bittere Zinnebir van Brasserie de la Senne als nieuwkomer. Dat beide brouwerijen ondanks moeilijke periodes altijd hebben doorgezet, bewonder ik. Intussen staan de Amerikanen in de rij voor de Geuze, en is Zinnebir in heel wat Brusselse cafés een vaste waarde op de kaart. Binnenkort verhuist de brouwerij van Mollenbeek naar Thurn & Taxis, net naast het Herman Teirlinck-gebouw”, vertelt Gatz. “Die liefde voor bier heb ik via mijn vader ontdekt. Toen hij in 1958 vanuit Geraardsbergen naar Brussel kwam, heeft een pastoor hem onder de vleugels genomen. Hij leerde mijn vader culinair het goede leven kennen. Toen de vrouwen in 1977 kooklessen gingen volgen, besloten de mannen een bierproeversclub op te richten. Hun samenkomsten fascineerden me als kind mateloos. Zelf ben ik op mijn zeventiende lid geworden. Vorig jaar vierden we ons veertigjarig bestaan.”

Een van de kunstwerken ten huize Gatz verwijst naar die bierpassie. “Bert De Keyser tekende een hopplantage, maar door het geheel relatief abstract te houden, kan je er evengoed iets anders in zien. Ik hou van kunst die speelt met die grens tussen figuratie en abstractie. Ook in het werk van tekenaar en schilder Benoît van Innis, die deel uitmaakt van het architectenteam dat Kanal zal verbouwen, spreekt dat me aan. Bovendien hou ik, los van enig politiek fetisjisme, enorm van het krijtachtige blauw. Ernaast hangt een werk van Guy de Simpele, een kunstenaar annex cafébaas in Jette. Al zijn mijn vrouw en ik het er niet altijd over eens of de werken nu samen passen of net niet”, lacht Gatz.

Als bier- en kunstliefhebber ziet Gatz enkele opmerkelijke parallellen tussen de twee. “Dat we cultureel internationaal zo’n hoge toppen scheren, is volgens mij te danken aan de enorme vrijheid die we in ons kleine land onbewust ervaren. Tekenend daarvoor vind ik het kleine jongetje dat met zijn vinger in de rijstpap zit op de Boerenbruiloft van Pieter Bruegel de Oude. Door de muts

“Ik hou van kunst die speelt met die grens tussen figuratie en abstractie.”

zie je zijn gelaatsuitdrukking niet, maar uit het gebaar spreekt een enorme levensvreugde. Terwijl in andere landen het werk van kunstenaars vaak ten dienste staat van de grootheid van de natie en de cultuur, zijn kunstenaars bij ons erg vrij. Daarbij geldt onze zelfspot als een extra kracht. Een mooi voorbeeld is het werk waarbij Kamagurka en Herr Seele, in volle IS-tijdperk, toch de onthoofding van Egmond en Hoorn afbeelden. Toen ik dit werk van mijn jeugdhelden zag bij de Zwarte Panter in Antwerpen, heb ik het meteen gekocht. Terwijl voor kunstenaars dat artistieke klimaat inspirerend werkt, zijn het de wilde gisten in de omgevingslucht die via spontane gisting van Cantillon zo’n bijzonder bier maken. Al zouden we onszelf best wat meer naar waarde mogen schatten. Pas als ons bier of onze kunstenaars in het buitenland bekend raken, oogsten ze bij ons ook meer succes. Terwijl deze culturele tradities net zo essentieel zijn voor de geschiedenis van ons land.”

